

Cos, pintura i error

Germaine Gargallo

Al París del 1900, tres pintors catalans malden per trobar un racó on fer de la pintura el descobriment de la vida. Són Carles Casagemas, Pablo Picasso i Ramon Pichot. A Montmartre, als límits perifèrics de la ciutat, comparteixen casa, estudi, tavernes i amants sota l'amenaça de les malalties venèries. París és plena de noies innocents que arriben a la ciutat proletària per prosperar. Són cosidores, modistes, bugaderes, planxadors, que s'han de fer un sobresou amb el comerç del cos. Reben el nom de *midinettes*, *cocottes* o *petites poules*, entre altres nominacions. Moltes acabaran a l'Hospital de Saint-Lazare, on Picasso serà tractat de blennorràgia i trobarà models a cap preu, que pintarà amb bonet sifilític. Germaine, nascuda al Turó, de pare aprenent de pintor i mare costurera, model de pintors i *midinette*, és tot cos i seducció. Per ella se suïcidà Casagemas, l'impotent, poeta i pintor tocat del *mal du siècle* que no la pot haver físicament. Picasso i Germaine trobaran consol a la seva mort amb el sexe. Aquest iniciarà l'època blava amb els retrats de l'amic mort, i reflectirà aquest *ménage à trois* al quadre *La vida* (1903).

Del document al relat

Cristina Masanés ha posat en solfa un relat desatès dins la biografia i la pintura de Picasso amb el llibre *Germaine Gargallo. Cos, pintura i error*, publicat a Els llibres del segle. El paper d'aquesta dona seductora, Germaine Gargallo, que estima la vida, que abandona Picasso per Ramon Pichot i s'hi casa i s'emparenta amb la nissaga dels Pichot de Cadaqués, és vist des de la perspectiva de gènere. "Seducir és posar-se al cantó del joc o de l'artifici, del mirall", diu l'autora. Des d'una prosa neta, rinxolada, dentada i trepidant, l'escriptora dona vida a uns documents escassos, però substanciosos, que li permeten reconstruir una actitud femenina vital, de seducció i gaudi a canvi de res, només de la vida mateixa, enfront de la mirada masculina, àvida de complaure sexe i desig. L'erotisme com a motor de la vida i de l'art. Picasso i Germaine, vestits d'arlequí i colombina al llenç *Au lapin Agile*, posen el punt final d'aquesta relació pintada a l'època blava.

Intimitats

Picasso mantingué en la intimitat aquesta relació, però algunes cartes dels darrers anys de vida de Germaine dirigides a Picasso revelen l'ajut econòmic del *Minotaure* triomfador a la malalta i ja vídua amant d'altre temps, cartes de record i tendresa de joventut, que es tanquen amb la mort d'una vella i sifilítica Germaine. Pablo Picasso, que havia tingut el seu cos a les mans, no la va poder haver en pintura, i morí sense esgotar-la, ell que havia consumat en pintura tantes i tantes dones. *

La pintura com una manera d'estar al món

Xevi Vilaró (Girona, 1975) és un dels pintors d'adscripció realista més interessants del panorama actual. Disculpin: Vilaró és un dels artistes més personals, per estil i per tècnica, de l'escena d'avui. Sense etiquetes. Al segle XXI, l'art ha deixat de ser definitivament un camí que es bifurca en un corriol figuratiu i un altre d'abstracte. I més i tot quan s'analitza l'obra d'artistes que han entès que el concepte de realitat s'ha ampliat de tal manera que ja no es poden identificar amb velles nomenclatures. És clar que Vilaró n'és, de realista, però no pinta una única realitat. En pinta múltiples. Visibles i ocultes. Palpables i il·lusòries. Molt defini-

nitat que aquest fenomen està arrasant.

Vilaró aborda les problemàtiques de la societat en una pintura que, sota l'influx del pop art més incisiu, escruta amb una certa fredor les seves icones, com per exemple la creu i d'altres pròpies del consumisme. Però fa un pas més. La dimensió crítica del seu treball aflora en uns personatges que, abduïts per aquestes imatges, apèndixs dels seus comportaments, estan físicament i emocionalment inacabats i alterats. Els manquen parts del cos, com la boca, perquè algú els silenci. Se senten atacats per una amenaça indeterminada, però terriblement poderosa, i oculten els seus rostres rere màscares molt aparatoses.

I més

Vilaró comparteix espai a can Vila Casas amb una exposició que s'ha erigit en un tribut pòstum al treball de Joan Claret. Aquest pintor, mort recentment, dialoga ara amb l'art de Jaume Rocamora

des, però al mateix temps també tremendament ambigües, imprecises, confuses. Realitats *pixelades*, en la terminologia actual.

Recapitem. Vilaró és un pintoràs que beu de diferents fonts de la tradició artística, del segle XX i més enrere, que canalitza en un treball en el qual representa la posició de la persona enfront els grans interrogants que planteja l'existència. La pintura com una manera d'estar al món, vet aquí la seva missió. L'art sempre ha tractat de donar respostes, i l'art de Vilaró ens en dona de l'home d'avui, dels seus sentiments d'abandonament i d'indefensió instigats per l'imparable procés de globalització i de les seves perverses lògiques de poder. Com si d'un arqueòleg es tractés, el seu projecte artístic excava i rescata les restes d'humana-

Se senten tan intimidats que responen amb violència i amb gests desafiadors que increpen l'espectador. Preses derrotades d'un caçador invisible. I ploren. No els sentim però ploren sense consol. Estan demanant auxili.

En les seves obres de grans formats, olis sobre lluent metacrilats, Vilaró furga en els vells fantasmes d'un món en decadència. El model anacrònic de família, l'allunyament de l'ordre natural –l'home és natural!, implora– o la desconexió espiritual són alguns dels signes de la seva pintura, que ara llueix de manera vibrant i brillant a l'Espai Volart de la Fundació Vila Casas. Un món en crisi, econòmic en diu l'*establishment*, per desviar l'atenció i obviar que, en la seva essència, la gran crisi és de valors i de formes de conducta. *

Xevi Vilaró, a l'Espai Volart de Barcelona. L'exposició, de títol '8', es pot visitar fins al 21 de desembre
JOSEP LOSADA

Art